

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Børnehaven Kernehuset, Ærø

2025

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Vi har en dynamisk hverdag, hvor børnegruppen løbende forandres – nye børn starter, medarbejdere tilkommer, dynamikker ændres og børnenes interesser og ressourcer udvikler sig. Derfor er det en naturlig og nødvendig del af vores arbejde, kontinuerligt at reflektere og evaluere vores praksis.

Vi arbejder vedvarende med at udvikle vores læringsmiljø, daglige rutiner, børnefællesskaber, deltagelsesmuligheder og pædagogiske tilgang. Formålet er at sikre, at vi hele tiden understøtter det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Over de seneste to år har vi arbejdet med flere forskellige områder som en del af den pædagogiske læreplan. Vi har dog valgt at fremhæve tre væsentlige fokuspunkter, som har haft særlig betydning for vores pædagogiske praksis og læringsmiljø:

- **Lige deltagelsesmuligheder for alle børn**
- **Udendørs fysiske rammer**
- **Gruppestruktur og fordeling af børn i aktivitetsgrupper**

Arbejdet med de tre fokusområder har givet os værdifulde erfaringer med at udvikle og kvalificere vores pædagogiske praksis. Vi har fået et styrket fælles fokus på, hvordan vi som pædagogisk personale kan skabe læringsmiljøer, der tilpasses børnegruppen og giver alle børn mulighed for at trives, deltage og udvikle sig.

Gennem den undersøgende og dialogbaserede tilgang har vi fået et mere nuanceret blik for børnenes perspektiver og for, hvordan små justeringer i rammer, struktur og voksenroller kan have stor betydning for børnefællesskabet.

De erfaringer, vi har gjort os, tager vi med videre i det fremtidige arbejde med læreplanen. Vi ønsker fortsat at udvikle en praksis, hvor refleksion, nysgerrighed og faglig dialog er drivkraften for at skabe trygge, stimulerende og inkluderende læringsmiljøer for alle børn.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

I hverdagen foretager vi løbende observationer, som danner grundlag for refleksion og eventuel justering af praksis. Observation, refleksion og evaluering sker både i forhold til det enkelte barn, de forskellige børnegrupper og Kernehuset som helhed.

Vi har en evalueringskultur, hvor daglig refleksion og undren er værdsat og en naturlig del af vores pædagogiske arbejde og sprog. Barnets perspektiv er en gennemgående og central faktor i vores refleksioner.

Derudover arbejder vi mere systematisk med evaluering på vores fælles personalemøder. Her reflekterer vi i fællesskab over større aktiviteter, forløb, rutiner og strukturer. Personalemøderne indeholder også et fast punkt med faglig refleksion/knastbehandling, hvor vi i fællesskab drøfter og evaluerer konkrete problemstillinger, situationer, relationer eller dele af praksis gennem brug af fokuspersion og reflekterende team.

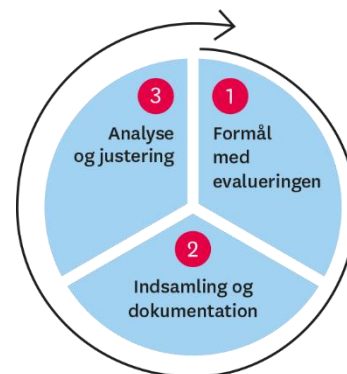
Vi arbejder undersøgende og dialogbaseret i vores evalueringskultur. Det betyder, at vi har fokus på den faglige samtale, hvor vi stiller åbne spørgsmål, deler observationer og er nysgerrige på hinandens perspektiver. Denne tilgang understøtter en lærende kultur, hvor vi kontinuerligt udvikler vores fælles forståelse og pædagogiske praksis. Vi arbejder ikke systematisk med faste evalueringsredskaber, men lader i stedet dialogen, refleksionen og de konkrete erfaringer med børnene være drivkraften for udvikling og justering af vores praksis.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Vi anvender vores pædagogiske læreplan som en central rettesnor i det daglige pædagogiske arbejde. Den fungerer både som introduktion og vejledning for nye medarbejdere og som et redskab til løbende refleksion og udvikling for medarbejdere med længere anciennitet.

Dele af læreplanen genbesøges løbende, når det er relevant, og fremadrettet vil vi prioritere at gøre dette i endnu højere grad. Vores tilgang er undersøgende og praksisnær; vi reflekterer, evaluerer og justerer løbende, så den pædagogiske praksis og læreplanen altid er aktuel og retvisende – ikke kun ved de formelle evalueringer hvert andet år.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

I det følgende er evalueringerne fra de tidligere nævnte fokuspunkter:

- Lige deltagelsesmuligheder for alle børn
- Udendørs fysiske rammer
- Gruppestruktur og fordeling af børn i aktivitetsgrupper

Lige deltagelsesmuligheder for alle børn

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Alle pædagogiske medarbejdere har i efteråret 2024 deltaget i uddannelsesforløbet "*Lige deltagelsesmuligheder for alle børn*". Det har derfor været helt naturligt at arbejde videre med dette fokus i Kernehusets pædagogiske læringsmiljø.

Et af de områder, vi ønskede at undersøge nærmere, var den voksnes rolle i barnets deltagelse på legepladsen. Vi oplevede, at flere børn var udfordret i læringsmiljøet ude — også børn med gode sociale og kommunikative kompetencer. De søgte ofte de voksnes hænder og havde svært ved at lege uden en voksen i tæt nærvær. Selvom vi havde arbejdet med at skabe spændende læringsmiljøer, stærke legerelationer og igangsættende aktiviteter, trak flere børn sig fortsat væk fra legen. Det var vanskeligt at se, hvad der præcist var på spil, og derfor valgte vi at iværksætte en evaluering med fokus på netop den voksnes rolle i det udendørs læringsmiljø.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Video, observationer og praksisfortællinger.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Og hvilke ændringer og/eller justeringer gav evalueringen anledning til?

Vi gennemførte små prøvehandling, hvor vi eksperimenterede med den voksnes rolle på legepladsen. Fra at indtage positioner som igangsætter, aktiv deltager eller opsynspædagog, forsøgte vi os med en ny rolle — "*den strandede hval*". Formålet var at skabe en base for den voksne: et fast sted, hvor børnene vidste, at den voksne var til stede og tilgængelig, men ikke i konstant bevægelse.

Allerede kort tid efter så vi en tydelig forandring. De børn, som tidligere søgte en voksens hånd, begyndte nu at søge hen til den faste position. Nogle blev siddende lidt, andre legede tæt ved, og over tid bevægede de sig længere væk — men med visheden om, at den voksne stadig var der som en tryk base. De loops børnene laver i tryghedscirklen(Cos-p) blev større og større.

Den "*strandede hval*" blev et konkret symbol på tryghed og forudsigelighed. Børnene kunne orientere sig, finde tilbage og derefter bevæge sig ud i legen igen. Over tid blev flere børn så trygge, at den voksnes nære tilstedeværelse ikke længere var nødvendig — de deltog frit i fællesskaberne og de børneinitierede lege.

Videoptagelserne viste detaljer, vi som aktive deltagere ikke tidligere havde lagt mærke til, og har været et vigtigt redskab i vores refleksionsproces. Det har ført til en fælles pædagogisk forståelse af, at den voksnes placering, ro og tilgængelighed i sig selv kan være et aktivt redskab til at skabe tryghed og lige deltagelsesmuligheder for alle børn.

Vi tager erfaringerne fra arbejdet med *"den strandede hval"* med videre som en vigtig del af vores fælles pædagogiske forståelse og værktøjskasse. Vi har erfaret, at den voksnes placering og ro har stor betydning for børns tryghed og deltagelse, og vi vil fortsat arbejde bevidst med at skabe balance mellem tilgængelighed og selvstændighed i legen. Erfaringerne har givet os et fælles sprog og et styrket fokus på, hvordan vi med små justeringer i vores praksis kan skabe mere lige deltagelsesmuligheder for alle børn.

Udendørs fysiske rammer

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Formålet med evalueringen var at skabe et mere inspirerende og varieret udendørs læringsmiljø med flere små legemiljøer, som kunne give plads og inspiration til børneinitierede lege. Vi ønskede at skabe zoner, hvor der både er mulighed for ro, fordybelse og fysisk udfoldelse, og hvor børnene kan bruge naturen som et aktivt læringsrum.

Vi var nysgerrige på, hvordan ændringer i de fysiske rammer kunne påvirke børnenes trivsel, fantasi, motorik og sociale samspil, samt hvordan vi som voksne kunne understøtte legemiljøer, der inviterer til bl.a. udforskning og nye former for deltagelse.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Observationer, billeder, video og børnefortællinger.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Og hvilke ændringer og/eller justeringer gav evalueringen anledning til?

Gennem evalueringen har vi erfaret, at de ændringer, vi har foretaget i de udendørs rammer, har haft tydelig positiv betydning for børnenes trivsel, leg og udvikling.

De udendørs aktiviteter har styrket børnenes trivsel, nysgerrighed og sociale relationer. Vi har arbejdet målrettet med at skabe et mere overskueligt og æstetisk udemiljø ved blandt andet at reducere antallet af cykler og i perioder helt sætte køretøjerne på pause. Det har åbnet for nye lege og givet et roligere og mere indbydende læringsmiljø.

Vi har indført ugentlig oprydning med børnene hver fredag eftermiddag. Det giver børnene ejerskab over legepladsen og sikrer, at vi starter en ny uge i et inspirerende miljø – uden at vi forstyrrer børnenes igangværende lege i løbet af ugen. Mange børn bygger videre på de lege, de har sat i gang dagen før.

Derudover har vi etableret flere små legemiljøer, herunder et område med heste og rideudstyr, en sansehave, et ekstra legehuse samt to mudderkøkkener – ét i sandkassen og ét under valnøddetræet, som fungerer som et mere afskærmet og roligt sted. Disse områder har skabt nye muligheder for leg og fordybelse, og vi oplever, at børnene bruger dem aktivt og alsidigt.

Som et fast element i hverdagen igangsætter en voksen en aktivitet hver eftermiddag – fx en sangleg, motorikbane eller en leg på et tæppe med særligt legetøj. Dette har haft en meget positiv effekt på deltagelsen. Vi oplever sjældent, at børn står udenfor legen, da de, der ikke deltager i børneinitierede lege, ofte finder vej til de vokseninitierede aktiviteter eller til den voksne, der er positioneret som *"den strandede hval"* – en funktion, vi tidligere har arbejdet med i forbindelse med temaet om børns deltagelsesmuligheder.

Samlet set har evalueringen vist, at en bevidst og gennemtænkt organisering af de udendørs fysiske rammer kan skabe større ro, mere leg, flere deltagelsesmuligheder og en tydelig styrkelse af børnefællesskabet.

Gruppestruktur og fordeling af børn i aktivitetsgrupper

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Formålet med evalueringen var at undersøge, hvordan vores organisering af børnegrupperne påvirkede børnenes trivsel, tryghed og relationer – samt medarbejdernes muligheder for at skabe og trykke stabile læringsmiljøer.

Vi oplevede, at vores tidligere struktur med tre aldersopdelte aktivitetsgrupper lagde pres på både børn, medarbejdere og de fysiske rammer. Den yngste gruppe blev gradvist større, og der kom løbende nye børn til, med behov for indkøring og tæt voksenstøtte. Det skabte uforudsigelighed for børnene, hvilket for nogle medførte utryghed og uro i fællesskabet.

På baggrund af længere tids observationer og drøftelser konkluderede vi, at strukturen i sin daværende form ikke længere understøttede vores pædagogiske mål. Vi ønskede derfor at afprøve en ny organisering, som kunne skabe mere stabilitet, forudsigelighed og tryghed for både børn og voksne.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Observationer, praksisfortællinger, ressourcevurderinger

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Og hvilke ændringer og/eller justeringer gav evalueringen anledning til?

Vi har justeret vores organisering, så vi fortsat har tre grupper, men med en ny sammensætning: én gruppe med den ældste årgang og to blandede grupper på tværs af alder. De børn, der starter i børnehaven, fordeles nu skiftevis i Lærkegruppen og Svalegruppen, så det ikke altid er de samme børn og voksne, der tager imod nye.

Denne ændring har allerede vist positive resultater. Børnene oplever mere forudsigelighed og færre skift, og det er blevet lettere at skabe tryghed og kontinuitet i relationerne. Vi ser, at børnene i højere grad finder legeskammerater, der matcher deres individuelle udviklingstrin – uanset alder.

Det nye fællesskab har givet nye muligheder for læring og samarbejde. De ældre børn får en naturlig rolle som rollemodeller, mens de yngre børn oplever støtte, inspiration og motivation gennem fælles aktiviteter. Vi har dog samtidig opmærksomhed på at tilpasse aktiviteterne, så både de ældste og yngste udfordres på passende niveau.

Selvom arbejdet stadig er i proces, vurderer vi, at vi er på vej mod en mere bæredygtig og stabil gruppestruktur, som i højere grad understøtter børnenes trivsel.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Forældrebestyrelsen har gennem året været inddraget i drøftelser af de pædagogiske prioriteringer og læringsmiljøets organisering på et overordnet niveau. Deres perspektiver har bidraget til at kvalificere de pædagogiske overvejelser i både det generelle og det strukturelle arbejde.

I evalueringen af årshjulets aktiviteter i 2025 indgik forældrebestyrelsen i dialog om balancen mellem pædagogiske læringsaktiviteter og forældreinvolvering. På baggrund af et fælles ønske om at fastholde aktiviteterne, men reducere graden af forældredeltagelse, blev antallet af forældrearrangementer justeret.

Implementeringen af en ny gruppestruktur i andet halvår af 2025 blev ligeledes drøftet med forældrebestyrelsen, som bidrog med perspektiver på sammenhængen mellem organisering, børnefællesskaber og kontinuitet i børnenes overgange.

Forældrebestyrelsen har desuden været involveret i den samlede evaluering af den pædagogiske læreplan og vurderer, at læreplanens indhold afspejler den pædagogiske praksis, de møder i dagtilbuddet. Deres feedback har dermed understøttet en bekræftelse af retningen i den pædagogiske indsats og ikke givet anledning til større praksisjusteringer.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Vi vil fortsat have fokus på den kontinuerlige refleksion og evaluering af vores samlede pædagogiske praksis. Refleksion og evaluering er en naturlig og integreret del af vores hverdag, og vi ønsker at fastholde og styrke denne kultur.

Når der kommer nye medarbejdere til, genbesøger vi særligt vores rutinesituationer for at sikre fælles forståelse, sammenhæng og kvalitet i vores pædagogiske arbejde. Det vil vi fortsætte med fremadrettet, da det bidrager til en tydelig struktur, et fælles sprog og en ensartet tilgang i børnenes hverdag.

Derudover vil vores arbejde med gruppestrukturen fortsat have et særligt fokus i de kommende år. Vi ønsker at kvalificere vores sammensætning af grupper yderligere, så vi kan skabe endnu bedre betingelser for relationer, deltagelse og nærvær. Vi vil fortsat være undersøgende i forhold til, hvordan sammensætning, aktiviteter og voksenroller bedst understøtter børnenes trivsel, læring og fællesskab.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Vi oplever, at vores evalueringskultur er stærk og velfungerende. Den skaber et fælles fagligt udgangspunkt, hvor refleksion, dialog og evaluering af vores praksis er en naturlig og meningsfuld del af hverdagen. Derfor ønsker vi grundlæggende at fortsætte den måde, vi arbejder på.

Samtidig er vi bevidste om, at tid er en væsentlig faktor i forhold til at skabe rum for refleksion, evaluering og udvikling af praksis. I en travl hverdag kan det være en udfordring at finde tilstrækkelig tid til de faglige drøftelser, vi ved, har stor betydning for kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Fremadrettet vil vi derfor have fokus på at optimere organiseringen af vores møder og fælles refleksionsfora, så der bliver endnu bedre plads til evaluering, videndeling og fælles læring. Det kan fx indebære tydeligere struktur på personalemøder, prioritering af faglige refleksionstemaer og bevidst brug af korte refleksionsrum i hverdagen. På den måde kan vi fastholde og styrke vores evalueringskultur som en levende og udviklende del af vores pædagogiske praksis.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Over de seneste to år har der været en række forandringer i Børnehaven Kernehuset – både i personalegruppen, med ny ledelse og i organiseringen af børnegruppen. Disse ændringer har naturligt haft betydning for vores pædagogiske praksis og vores fælles forståelse af læringsmiljøet. Mange af disse udviklinger er endnu ikke blevet fuldt nedfældet i den skriftlige pædagogiske læreplan.

I forbindelse med denne evaluering har hele personalegruppen bidraget med refleksioner og nye perspektiver på, hvordan vi arbejder med de pædagogiske læreplanstemaer i praksis. Processen har givet et opdateret og fælles fagligt blik på vores tilgang til børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

På baggrund af denne evaluering vil vi derfor gennemføre en mere omfattende revidering af vores pædagogiske læreplan, så den i højere grad afspejler vores nuværende praksis, værdier og organisering. Vi ønsker, at den skriftlige læreplan skal være et levende arbejdsredskab, der understøtter vores fælles pædagogiske retning og kontinuerlige refleksion over praksis.